

Plnenie z neplatného právneho úkonu a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia

§ 39, § 451 ods. 2, § 457 OZ

Nárokom na vydanie neoprávneného majetkového prospechu z neplatnej zmluvy býva napríklad nárok na vrátenie plnenia zo zmluvy o predaji nehnuteľnosti, ak predávajúcimi neboli vlastníci, ak k zmluve nedali súhlas spoluvlastníci, ak bola uzavretá zmluva o prevode nehnuteľnosti iba ústne a pod. Takmer rovnako často sa vyskytujú prípady, v ktorých žalobca žiada vrátiť plnenie z kúpnej zmluvy, ktorá je neplatná, lebo došlo k predražovaniu (dohodnutá kúpna cena presahovala cenu určenú podľa cenových predpisov v zmysle ustanovenia § 399 ods. 2 OZ).

Takisto ako pri odplatných zmluvách sú obyčajne práva a povinnosti oboch účastníkov zmluvy vzájomne podmienené, sú vzájomne podmienené aj ich nároky na vrátenie už prijatých plnení, ak išlo o neplatnú zmluvu.

Nárok jedného z účastníkov zmluvy na vrátenie plnenia z neplatnej zmluvy je zo zákona podmienený jeho záväzkom voči druhému účastníkovi a táto vzájomná viazanosť musí byť vyjadrená v rozsudku, ktorý súd vynáša o niektorom z týchto nárokov. Vzájomne podmienenými plneniami sú všetky plnenia, na vzájomnej podmienenosti ktorých sa účastníci dohodli, ako aj plnenia, kde podmienenosť a vzájomná viazanosť priamo vyplýva zo zákona. Na tom nič nemení ani tá okolnosť, že prípadne jeden z nárokov na vrátenie plnenia pripadol podľa ustanovenia § 457 ods. 3 OZ štátu. Štátu totiž pripadol nárok v tom istom rozsahu, v akom mal tento nárok pôvodný účastník neplatnej zmluvy.

Pri vzájomnej podmienenosti plnení oboch účastníkov a z toho vyplývajúcej vzájomnosti plnení narážajú súdy aj na otázku vzájomného plnenia kupujúceho, ktorý sa do kupovaného rodinného domčeka nastahoval, pretože sa však uzavretá zmluva nestala platnou, požaduje späť kúpnu cenu. Žalovaný odpredávateľ síce uznáva, že kúpna zmluva sa nestala platnou, takže vlastníctvo predávanej veci neprešlo na kupujúceho, odmieta však vrátiť kúpnu cenu, kým sa kupujúci z domčeka nevystahuje. V prípade kúpy rodinného domčeka sú takými vzájomnými a vzájomne podmienenými plneniami zo strany predávajúceho prevod vlastníctva a zo strany kupujúceho zaplatenie kúpnej ceny. Prevod vlastníctva zahŕňa v sebe vždy aj odovzdanie nehnuteľnosti do užívania a pri prevode vlastníctva rodinného domčeka sú prevod vlastníctva a uvoľnenie bytu dve rozdielne a vzájomne nezávislé plnenia. Zaplatenie kúpnej ceny je protiváhou vlastníctva k predávanému predmetu. Ak je teda zmluva neplatná, takže k predaju vlastníctva na kupujúceho nedošlo,

no kupujúci zaplatil kúpnu cenu, treba kúpnu cenu vrátiť, pričom táto reštitúcia je z druhej strany vyvážená tým, že vlastníctvo k predávanému predmetu neprešlo na kupujúceho, ale zostalo predávateľovi.

Ináč je to pri predaji hnutelnej veci, pri ktorom vlastníctvo prejednávanej veci prechádza podľa ustanovenia § 134 ods. 1 OZ jej odovzdaním. V tom prípade plnením zo zmluvy je na jednej strane odovzдание veci, na druhej strane zaplataenie kúpnej ceny; tieto plnenia sú vzájomne podmienené, a takisto sú vzájomne podmienené aj reštitučné plnenia, takže v prípade neplatnej kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bola hnutelnosť, treba viazať jedného z účastníkov na vrátenie kúpnej ceny pod podmienkou súčasného vrátenia predmetu kúpy. *(zo správy o zhodnotení úrovne rozhodovania súdov SSR vo veciach zodpovednosti za neoprávnený majetkový prospech podľa § 451 a nasl. OZ, prejednávanej a schválenej občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SSR z 21. decembra 1978, sp. zn. Cpj 37/78, R 1/1979)*

Plnenie z neplatného právneho úkonu a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia

§ 39, § 451 ods. 2, § 457 OZ

O plnenie bez právneho dôvodu ide tam, kde právny dôvod od samého začiatku neexistoval, ale aj vtedy, ak dodatočne odpadol. Neexistencia právneho dôvodu od začiatku znamená, že vôbec nenastala právna skutočnosť, ktorá by mala za následok vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého by bola povinnosť, a zároveň právo na poskytnuté plnenie. V prípade plnenia z neplatného právneho úkonu, právna skutočnosť, ktorou je v tomto prípade právny úkon, síce nastala, ale právny úkon je postihnutý neplatnosťou (je vadný). To znamená, že právny úkon nemal za následok vznik práva ani povinnosti na poskytnuté plnenie.

Pri posudzovaní vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia treba uvedené skutkové podstaty dôsledne rozlišovať. V prípade vzniku bezdôvodného obohatenia z neplatnej zmluvy Občiansky zákonník v citovanom ustanovení § 457 upravuje jeho dôsledky tak, že ustanovuje vzájomnú povinnosť účastníkov zmluvy vrátiť si poskytnuté plnenia.

(rozsudok Najvyššieho súdu SR z 15. decembra 2005, sp. zn. 4 Cdo 237/2005)

Z odôvodnenia:

V prejednávanej veci odvolací súd dôsledne nerozlišoval medzi vznikom bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu a plnením z neplatného

právneho úkonu. V dôsledku toho sa bližšie nezaoberal možnosťou aplikácie ustanovenia § 457 OZ v prípade neplatnej nájomnej zmluvy, ak na strane prenajímateľa vystupoval vlastník neplatne prenajatej veci a ak následne došlo k zmene vlastníctva, prípadne k zmene oprávnenej držby. Pre správne právne posúdenie veci bol však rozhodujúci právny názor odvolacieho súdu o možnosti či nemožnosti použitia citovaného ustanovenia § 680 ods. 2 OZ v tomto prípade. Aj keď odvolací súd správne poukázal na to, že uvedené ustanovenie sa týka len prípadov existujúceho nájmu (nájomného vzťahu), s jeho právnym záverom o nemožnosti aplikácie tohto ustanovenia na daný prípad nemožno súhlasiť. Vzhľadom na to, že žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka ani iného právneho predpisu neupravuje dôsledky zmeny vlastníctva k veci prenechanej do užívania na základe neplatnej nájomnej zmluvy, treba ich, podľa názoru dovolacieho súdu, posudzovať analogicky podľa ustanovenia § 680 ods. 2 OZ. Analogické použitie tohto ustanovenia, upravujúceho dôsledky rovnakej situácie v prípadoch existujúceho nájmu, umožňuje citované ustanovenie § 853 ods. 1 OZ. Právnou skutočnosťou, z ktorej vznikajú záväzky, je aj bezdôvodné obohatenie. Z analogického použitia § 680 ods. 2 OZ možno vyvodiť, že aj záväzkov z bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniká užívaním veci vlastníka z neplatnej nájomnej zmluvy, sa užívateľ pri následnej zmene vlastníctva môže zbaviť voči skoršiemu vlastníkovi, až keď mu zmena vlastníctva bola oznámená pôvodným vlastníkom alebo mu ju nový vlastník preukázal. Rovnaké dôsledky možno uplatniť aj pri zmene oprávnenej držby veci napríklad v súvislosti s jej vydražením v rámci súdnej exekúcie. Prakticky to potom znamená, že až do oznámenia alebo preukázania zmeny vlastníctva, resp. oprávnenej držby je užívateľ oprávnený plniť svoj záväzok z bezdôvodného obohatenia voči skoršiemu vlastníkovi ako účastníkovi neplatnej nájomnej zmluvy a v rozsahu takto poskytnutého plnenia jeho záväzok zaniká.

Keďže odvolací súd, vychádzajúc z iného právneho názoru, nepovažoval za právne významnú okolnosť, kedy bola žalovanej zmena vlastníctva, resp. oprávnenej držby, oznámená alebo preukázaná, posúdením uplatneného nároku s prihliadnutím na túto okolnosť sa nezaoberal. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu vo vyhovujúcom výroku vo veci samej zrušil a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie.

Keďže žalovaná podala dovolanie proti celému rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd jej dovolanie v časti smerujúcej proti pozmeňujúcemu zamietajúcemu výroku vo veci samej odmietol pre subjektívnu neprípustnosť (žalovaná bola v tejto časti v odvolacom konaní úspešná). Rovnako odmietol jej dovolanie v časti smerujúcej proti zrušujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu majúceho povahu uznesenia, a to pre jeho neprípustnosť v zmysle § 239 OSP a aj podľa § 237 OSP pre neexistenciu väd konania vyplývajúcich z tohto ustanovenia.

☞ K právu na vrátenie plnenia poskytnutého na základe neplatného právneho úkonu

§ 39, § 451 ods. 2, § 457 OZ

Je-li právní jednání, na jehož základě bylo plněno, neplatným, má splnivší smluvník nárok na vrácení toho, co plnil. Rozsah tohoto nároku jest posuzovati (§ 1437 OZ) podle toho, zda příjemce bezdůvodného plnění byl či nebyl bezelstným.

Nárok smluvníka splnivšího na základě smlouvy neplatné pro nezpůsobilost druhého smluvníka k právním jednáním, nevyžaduje nezbytně, by se domáhal žalobou výslovně zrušení smlouvy, stačí, když v žalobě neplatnost smlouvy tvrdí a ji ve sporu dokáže, a z okolností té vyvodí jen jako právní důsledek žalobní nárok na vrácení toho, co plnil. Neplatnosti by se však musel domáhati, kdyby se chtěl sprostíti závazků, vznikajících mu z neplatné smlouvy, již z části nebo úplně ještě nesplnil.

Nemůže-li obmyslný držitel, co mu plněno, vrátiti tak, by plnivší smluvník neměl z plnění újmy, jest povinen náhradou škody podle míry svého zavinění až do ceny zvláštní obliby.

(rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR z 1. júna 1926, sp. zn. Rv I 2077/25, Vážny 6082)

Z odôvodnenia:

Nezletilá žalovaná objednala v závode žalobkyně šatstvo bez svolení svého otce, a ježto nezaplatila kupní ceny, domáhala se na ní žalobkyně, prosoudivší dříve spor o zaplacení kupní ceny proti rodičům žalované, náhrady škody ve výši kupní ceny. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Žalující strana výslovně uplatňovala žalobou nárok na náhradu škody a nikoli na zaplacení ceny trhové ze smlouvy kupní. Žalující strana výslovně uplatňovala žalobou nárok na náhradu škody a nikoli na zaplacení ceny trhové ze smlouvy kupní. Žalující strana tedy ani netvrdí platnou kupní smlouvu a neměl se proto prvý soud vůbec zabývaťi otázkou tou a tím méně přiznati nárok žalobní z důvodu platné kupní smlouvy. Dovolává-li se někdo ručení podle § 248 OZ, nutně předpokládá neplatnost smlouvy a nemůže tedy současně odůvodňovati žalobní nárok smlouvou tou. Leč přes to má odvolací soud nárok žalobní za odůvodněný. Není pochyby, že smlouva mezi žalobkyní a žalovanou – osobou nezletilou bez zákonného zástupce jednající o předmětu vymykajícím se tomu, o čem zákon nezletilcům právo dispoziční přiznává – jest neplatnou a prvý soud zcela zbytečně dovozuje, že dodatečným schválením otcovského opatrovníka smlouva nabyla platnosti.

Jednak to ani nebylo tak ve sporu tvrzeno, jednak je to vyloučeno rozsudkem, jenž zamítl žalobu proti otcovskému opatrovníku právě proto, že o koupi nevěděl a ji neschválil, jednak není to ani případno. Schválení konkludentním činem mohlo by býti předpokládáno, kdyby byl otcovský opatrovník býval žalobkyní o koupi vyrozuměn a na to neodpověděl. Ignoruje-li však otec oznámení dceřino, nemůže to ještě vykládáno býti za souhlas se smlouvou, kterou dcera sama uzavřela a zejména nikoli oproti druhému smluvníku. Prvý soud však zjistil, že žalovaná předstírala žalobkyni souhlas otcův, ačkoli jej neměla. Nedostatek ten nemůže nahraditi předpoklad žalované a naděje její, že otec souhlas dá. Tím jest zjištěno, že žalovaná předstírala žalobkyni něco nepravdivého a pohnuta jí tím k uzavření smlouvy o sobě neplatné. Žalovaná uvedla tím žalobkyni v omyl a dle zásady § 248 OZ jsouc dospělou, zodpovídá za škodu jí tím způsobenou. Musí tedy dle § 1323 OZ uvést všecko ve stav dřívější, tedy vrátiti všechno šatstvo v původním stavu. Když to možno není, jako v tomto případě, musí nahraditi cenu odhadní, kterouž v tomto případě jest kupní cena šatstva, uznaná žalovanou stranou za přiměřenou. Žalující nemůže býti nucena, by přijala nazpět šaty opotřeбенé, žalovanou stranou nošené a dle souhlasného přednesu stran v závodě žalující neprodejně. Náleží jí tedy nárok na náhradu kupní ceny, to tím spíše, když na straně žalované jde o závazek z nedovoleného jednání, takže požadován býti může podle § 1324 OZ i ušlý zisk. Leč i kdyby se přistoupilo na stanovisko žalované strany, že neplatnost smlouvy nezavinila, byl by žalobní nárok také odůvodněn, a to předpisy § 877 a 1431 OZ, pokud se týče § 1435 OZ. Žalovaná jest povinna vrátiti, co jí bez důvodu (ze smlouvy neplatné) bylo žalobkyní plněno. Poněvadž není pochyby, že žalovaná věděti musila o tom, že nemá potřebného souhlasu otcova a že žalující plní v omylu po této stránce, neplatí žalovaná dle § 1437 OZ za držitelku bezelstnou a nemůže se dovolávati ustanovení § 320 OZ, naopak, platí tu § 335 OZ, jak správně první soud k tomu poukázal. Mylně brání se tu odvolatelka tím, že prý nebylo žalováno z důvodu § 335 OZ, poněvadž tento předpis nejedná o právních důvodech náhrady, nýbrž o její výši. Tu pak správně první soud dovodil, že by škoda rovnala se kupní ceně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Není sporu o tom, že žalovaná byla v době ujednání kupní smlouvy o sporném šatstvu nezletilou a že koupi ujednala bez svolení svého otce, že tedy koupě byla podle § 865 OZ neplatnou. Dále bylo odvolacím soudem uznáno a zůstalo dovoláním nenapadeno, že žalovaná musila věděti o tom, že nemá potřebného souhlasu otcova a že žalující plnila, jsouc po této stránce na omylu. Je-li právní jednání, na jehož základě bylo něco splněno, neplatným – na příklad, jak tuto – pro nezpůsobilost strany k právním jednáním, je pro smluvní stranu splnivší

odůvodněn nárok na vrácení toho, co splnila, protože se druhému smluvníku od prvopočátku nedostávalo platného právního důvodu k nabytí toho, co plněno bylo (§ 877 a § 1431 OZ). Rozsah jejího nároku je posuzovati ve smyslu § 1437 OZ podle toho, zda nabyvatel bezdůvodného plnění byl, či nebyl bezelstným, totiž zda věděl neb se alespoň z okolností mohl domnívati, že druhá strana plnila z omylu. Použije-li se těchto zásad na projednávaný případ, je jasné, že žalobkyně jest oprávněna, domáhati se toho, by jí žalovaná vrátila šatstvo, které jí žalobkyně dodala na základě neplatné smlouvy s nezl. žalovanou bez svolení jejího otce sjednané a že žalovaná, když věděla o tom, že nemá potřebného souhlasu otcova a že žalující plnila v omylu, jako obmyslná – nikoli bezelstná – držitelka, musí jí podle § 335 OZ nahraditi všechnu způsobenou škodu, to jest netoliko škodu skutečně vzešlou, nýbrž i ušlý zisk. Jak nesporno, chtěla žalovaná vrátiti žalobkyni šatstvo v obnošeném stavu, ve kterém je žalobkyně ve svém závodě již nemohla prodati. Nižší soudy projevily proto zcela správně právní názor, že škoda, kterou žalobkyně neplatným jednáním utrpěla, se rovná kupní ceně dodaného šatstva, která jinak – co do výše a správnosti – není spornou. Posuzuje-li se věc s hlediska právě vytčeného, nelze dáti dovolání za pravdu, že nižší soudy právně pochybily, když žalobě úplně vyhověly, a netřeba se dále obíratí ostatními výtkami žalované. Mýlným je názor dovolání, že odsouzení žalované nelze opřítí o ustanovení § 877 a § 1431 OZ proto, že žalobkyně žalobu výslovně opřela o předpis § 248 OZ, ale nedomáhá se ani zrušení smlouvy (§ 877 OZ), ani jí nejde o vrácení věci omylem plněné (§ 1431 OZ). Je v praxi a teorii dávno již ustálen – v ustanovení § 226 ČRS kotvíci – právní názor, že nezáleží na tom, s kterého právního hlediska žalobce žalobní nárok posuzuje, nýbrž že je toliko jeho povinností, tvrditi a po případě dokázati určitý skutkový děj a že je pak na soudě, by zjištěný skutkový děj s hlediska na něj dopadajících právních předpisů samostatně posuzoval. Nárok strany plnivší na základě smlouvy neplatné pro nedostatek způsobilosti druhého smluvníka k právním jednáním nevyžaduje nezbytně, by se žalující strana žalobou domáhala výslovně zrušení smlouvy. Stačí, když v žalobě neplatnost smlouvy tvrdí a ji ve sporu dokáže a z okolnosti té vyvodí jen jako právní důsledek žalobní nárok na vrácení toho, co plnila. Jí vyhovujícím rozsudkem je hospodářský účel plně dosažen, neboť napadená smlouva stává se již tím právně bezvýznamnou. Jinak by se věc ovšem měla, kdyby se strana z části neb úplně ještě nesplnivší chtěla sprostiti závazků jí z neplatné smlouvy vznikajících. Tu by jí ovšem nezbývalo, než domáhati se výslovně i neplatnosti smlouvy. Názor dovolání, že v projednávaném případě nejde o vrácení věci omylem plněné, je v rozporu se skutkovými zjištěními nižších soudů odvoláním nenapadenými, neboť dovolání napadá jen zjištění, že žalovaná žalobkyni v omyl uvedla, ale nikoli, že žalobkyně o souhlase otcově v omylu byla, protože jej mylně předpokládala. Netřeba se proto těmito

vývody dovolání blíže obíratí. Pravdu má dovolání v tom, že nejde – alespoň přímo – o vrácení věci plněné, nýbrž jde o zaplacení její ceny, než na tom nesejde, neboť z § 335 OZ plyne jasně, že obmyslný držitel, nemůže-li, jako tuto, věc jemu neprávem plněnou vrátiti tak, že by strana plnivší z plnění neměla újmy, je práv z náhrady škody, a to podle míry svého zavinění až do ceny zvláštní obliby.

☞ K premlčacej lehote práva na vrátenie plnenia z neplatného právneho úkonu

§ 39, § 107, § 457 OZ

Ustanovení § 107 odst. 3 OZ se vztahuje k promlčení práv ze synallagmatického vztahu podle § 457 OZ. Ustanovení § 457 OZ se aplikuje i v obchodněprávních vztazích v případě plnění z neplatné smlouvy. Obchodní zákoník zvláštní úpravu promlčení práv ze synallagmatického vztahu neobsahuje. Je tedy třeba ve smyslu § 1 odst. 2 OBZ i na případy promlčení práv ze synallagmatického obchodněprávního vztahu aplikovat právní úpravu obsaženou v § 107 odst. 3 OZ.

(rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 16. mája 2012, sp. zn. 31 Cdo 4781/2009)

☞ K plynutiu premlčacej lehoty práva na vydanie plnenia poskytnutého na základe absolútne neplatného právneho úkonu

§ 39, § 107, § 451 ods. 2, § 457 OZ

Akékoľvek plnenie poskytnuté na základe absolútne neplatného právneho úkonu je od tohto okamihu plnením z neplatného právneho úkonu, t. j. bezdôvodným obohatením, a týmto okamihom tiež začína plynúť objektívna lehota pre jeho vydanie.

(nález Ústavného súdu ČR z 11. mája 2000, sp. zn. III. ÚS 158/99)

☞ Dôsledok rozhodnutia o povolení vkladu na základe neplatnej zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľnosti

§ 39, § 133 ods. 2 OZ; § 5 ods. 1 KZ

Absolútna neplatnosť správneho úkonu (*nulita*) spočíva v tom, že právny úkon síce existuje, ale jeho právne účinky nenastanú (môžu nastať len

sankčné následky, vyplývajúce práve z jeho neplatnosti). Právny úkon teda nenadobúda účinnosť, a to ani v prípade, že bolo kladne rozhodnuté o jeho registrácii, prípadne o jeho vklade do katastra nehnuteľností.

(rozsudok Najvyššieho súdu SR z 1. júla 1998, sp. zn. 1 Cdo 96/95, ZSP č. 39/1998)⁴

Z odôvodnenia:

Návrhom na začatie konania zo 16. augusta 1993 sa navrhovateľ domáhal, aby súd určil, že sú neplatné dohody o vydaní veci, uzavreté medzi odporkyňami v 2. a 3. rade ako oprávnenými osobami a Službytom, š. p. v N. ako povinnou osobou, že je „neplatný zápis“ na liste vlastníctva č. 3929 pre kat. územie N. v prospech odporkýň v 2. a 3. rade a napokon, že je neplatná kúpna zmluva, uzavretá medzi odporkyňami v 2. a 3. rade ako predávajúcimi a odporcami v 4. a 6. rade ako kupujúcimi. Návrh odôvodnil tým, že odporkyne v 2. a 3. rade nie sú oprávnené osoby v zmysle § 3 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o mimosúdnych rehabilitáciách“). Nemohli preto uzavrieť platné dohody o vydaní veci (podielov na nej) s právnym predchodcom odporcu v 1. rade. Na tieto dohody nadväzuje nesprávne rozhodnutie Okresného súdu v N. o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k spornej nehnuteľnosti v prospech odporkýň v 2. a 3. rade a kúpna zmluva z 20. januára 1993, ktorou odporkyne v 2. a 3. rade, už ako vlastníčky celej nehnuteľnosti, previedli túto na odporcov v 4. až 6. rade.

Okresný súd v N. rozsudkom z 3. decembra 1993, sp. zn. 17 C 144/93-81, návrh zamietol a navrhovateľa zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok a nahradiť odporkyňam v 2. a 3. rade trovy konania na účet ich právneho zástupcu. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že odporkyne v 2. a 3. rade sú oprávnené osoby v zmysle § 3 ods. 2 písm. c) zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Pôvodná pozemno-knižná spoluvlastníčka nehnuteľnosti M. K. nemohla účinne vydediť svojho syna E. K. Smrťou menovaného potom nadobudla jeho podiel pozostalá manželka A. K. a po nej prichádzajú ako oprávnené osoby odporkyne v 2. a 3. rade.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v B. rozsudkom zo 14. septembra 1994, sp. zn. 15 Co 90/94-113, rozsudok okresného súdu čiastočne zmenil tak, že vyhovel návrhu na určenie neplatnosti dohôd o vydaní veci a kúpnej zmluvy.

⁴ Súdna prax dlhodobo vychádzala z právneho názoru vysloveného v tomto rozsudku. Ústavný súd SR však v náleze zo 16. marca 2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015, konštatoval, že „*musí dôjsť... k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky ‚nemo plus iuris‘ (I. ÚS 50/2010) o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality.*“